

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІС і АПВ НААН

В.М. Волощук

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО СИСТЕМУ
ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ В АСПІРАНТУРІ
ІНСТИТУТУ СВИНАРСТВА І
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ**

УХВАЛЕНО

Вченою радою ІС і АПВ НААН
Протокол № 7 від 02.09.2020 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в аспірантурі Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України (далі – ІС і АПВ НААН) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти), Постанови КМУ від 30.12.2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

2. Основними завданнями системи внутрішнього забезпечення якості освіти є:

- забезпечення і підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, їх відповідності національним ліцензійним умовам надання освітніх послуг, державним, європейським і міжнародним освітнім стандартам;
- забезпечення розуміння, врахування та узгодження потреб (цілей, вимог та очікувань) щодо надання освітніх послуг усіх зацікавлених сторін;
- формування в аспірантурі та докторантурі ІС і АПВ НААН культури якості як основи конкурентоспроможності установи та її випускників;
- впровадження механізму самоаналізу, як невід’ємного компоненту сталого розвитку в аспірантурі та докторантурі ІС і АПВ НААН.

3. Основні визначення:

Академічна свобода — самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та /або інноваційної діяльності, що здійснюється на засадах свободи слова і творчості, безперешкодного поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень, а також використання відповідних результатів. Академічна свобода реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Забезпечення якості – процес або сукупність процесів, прийнятих на національному та інституційному рівнях для забезпечення якості освітньо-наукової програми.

Контроль якості – процес оцінювання якості, який сфокусований на вимірюванні якості освітньо-наукової програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені та використовуються для визначення відповідності реальної якості встановленим стандартам. Ключовим елементом контролю якості є система доказів правильності оцінки якості.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освіта – це суспільно організований і нормований процес (і його результат) постійної передачі попередніми поколіннями наступним соціально значущого досвіду, знань, розумінь, цінностей, умінь, компетентностей.

Освітня діяльність – діяльність вищих навчальних закладів та наукових установ, що провадиться з метою підготовки здобувачів вищої освіти на певних рівнях вищої освіти за певними спеціальностями.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти (науковій установі), що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

4. Система внутрішнього забезпечення якості в аспірантурі та докторантурі ІС і АПВ НААН передбачає:

- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукової програми;
- здійснення оцінювання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та науково-педагогічних складу ІС і АПВ НААН;
- забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників ІС і АПВ НААН;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітньо-наукову програму;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях науковців, здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук.

5. ІС і АПВ НААН співпрацює з усіма зацікавленими сторонами, зокрема:

- органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти (Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти тощо);
- заклади вищої освіти, які забезпечують формування ключових компетентностей особистості, необхідних для продовження навчання з метою отримання вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук;

□

- здобувачі вищої освіти;
- наукові співробітники ІС і АПВ НААН;
- наукові установи;
- рада молодих вчених ІС і АПВ НААН;
- випускники;
- роботодавці.

2. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в аспірантурі передбачає здійснення відповідних процедур та заходів за напрямками:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації, тощо.

2. Для розроблення та затвердження освітньо-наукової програми необхідна реалізація наступних заходів:

- формування проєктної групи; попереднє погодження на методичній раді; розробка проєкту опису програми; внутрішня (на рівні ІС і АПВ НААН, за участі ради молодих вчених та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) та зовнішня (інші заклади вищої освіти/наукові установи, роботодавці, випускники аспірантури) оцінки на відповідність: заявленим цілям, рівню програми, вимогам освітніх стандартів, вимогам ринку праці;
- затвердження освітньо-наукової програми.

3. Вимоги щодо опису освітньо-наукової програми та її компонентів:

- форма опису (профіль програми; перелік компонент; структурно-логічна схема; атестація здобувачів вищої освіти; забезпечення та відповідності компонентами програмних компетентностей та результатів навчання);
- форма навчального плану;

Регламентация менеджменту освітньо-наукової програми:

- залучення зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів до розроблення програми;
- відповідність програми освітнім стандартам та Національній рамці кваліфікацій;

4. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії передбачає формування індивідуальних освітніх траєкторій:

- забезпечення можливості вибору здобувачем вищої освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, вибору освітніх компонентів;
- заохочення здобувачів вищої освіти до активного навчання і формування відповідальності за вибір освітніх траєкторій і результати навчання;
- підтримка здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Дуже важливе забезпечення участі здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у розробці та моніторингу освітньо-наукової програми і забезпечення якості освіти.

При формуванні системи оцінювання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії критерії оцінювання повинні бути чіткі, прозорі та зрозумілі, що забезпечують перевірку досягнення запланованих результатів навчання.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії можуть здійснювати перегляд та вдосконалення системи оцінювання.

5. Зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії передбачає реалізацію наступних заходів:

- надання академічної відпустки;
- визначення процедури підсумкової атестації;
- визначення умов, критеріїв та застосування правил здобуття та присвоєння наукового ступеня;
- доступність відповідної інформації.

6. Підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників – це цілеспрямоване безперервне удосконалення професійних компетенцій та педагогічної майстерності, необхідних для опанування завданнями, які сприяють підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності ІС і АПВ НААН.

Науково-педагогічні працівники підвищують кваліфікацію у вищих навчальних закладах, відповідних наукових, освітньо-наукових установах та організаціях як в Україні, так і за її межами кожні 5 років.

7. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.

- Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Матеріально-технічна база ІС і АПВ НААН пристосована для підготовки фахівців. Освітній процес здійснюється у лабораторіях, на виробничій базі. Освітній процес в ІС і АПВ НААН забезпечений лабораторіями, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів.

-Науково-методичне забезпечення освітнього процесу включає:

- навчальні плани;
- робочі програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін;
- підручники і навчальні посібники;
- інструктивно-методичні матеріали до практичних занять;
- методичні матеріали для здобувачів із питань самостійного опрацювання фахової літератури.

- Інформаційне забезпечення освітньої діяльності

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти відповідає технологічним вимогам до ліцензійних умов щодо цього виду діяльності.

В ІС і АПВ НААН є офіційний веб-сайт, на якому розміщена основна інформація про його діяльність.

Оцінювання рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом проведення опитувань здобувачів наукового ступеня.

8. Публічна інформація.

Забезпечення якості освітньої діяльності у контексті публічної інформації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії передбачає оприлюднення на офіційному сайті ІС і АПВ НААН та забезпечення регулярного оновлення державною мовою публічної інформації, зокрема:

- ліцензію на провадження освітньої діяльності та сертифікат акредитації освітньо-наукової програми;
- правила прийому до аспірантури та докторантури ІС і АПВ НААН;
- надання інформації про діяльність ІС і АПВ НААН, у тому числі з використанням зовнішніх інформаційних ресурсів (публікації, виступи, тощо).

9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд освітньо-наукової програми.

Законом України «Про вищу освіту» передбачається у межах системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Інституту та якості вищої освіти здійснювати моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм.

Відповідальність за повноту та своєчасність розробки освітньої програми покладається на заступника директора з наукової роботи та завідувачів відповідних відділів Інституту. Вони забезпечують повноту та взаємозв'язок структурних компонентів освітньої програми.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА РОЗПОДІЛ ПОВНОВАЖЕНЬ

Організація системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ІС і АПВ НААН складається з таких рівнів:

- здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, докторанти, науковці;
- гарант, робочі групи, проєктна група освітньо-наукової програми;
- відділи та лабораторії ІС і АПВ НААН, залучені до реалізації освітньо-наукової програми;
- робоча група із забезпечення якості освітнього процесу, рада молодих вчених та науково-методична рада ІС і АПВ НААН;
- директор та заступник директора з наукової роботи, Вчена рада ІС і АПВ НААН.

Перший рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ІС і АПВ НААН включає в себе опитування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії щодо якості викладання навчальних дисциплін; якості функціонування освітнього середовища; ефективності діяльності відділів, лабораторій, аспірантури та докторантури, ради молодих вчених, бібліотеки, тощо; якості змісту освітньо-наукової програми.

Другий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ІС і АПВ НААН здійснюється викладачами освітньо – наукової програми при безпосередньому керівництві гаранта освітньої програми. Зокрема, організація діяльності з розробки освітньо-наукової програми; залучення зовнішніх стейкхолдерів до розробки освітньо-наукової програми; моніторинг якості та періодичного перегляду освітньо-наукової програми; забезпечення контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; моніторинг якості проведення аудиторних занять (лекційних, практичних) та самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; організація підвищення кваліфікації наукового та науково-педагогічного складу.

Третій рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ІС і АПВ НААН здійснюється відділами та лабораторіями ІС і АПВ НААН, які залучені до виконання освітньо-наукової програми. Так, відбувається розробка робочих програм навчальних дисциплін та навчально-методичного забезпечення; формування рекомендацій щодо підвищення якості результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; моніторинг та оцінювання навчально-методичних комплексів щодо відповідності сучасним вимогам до підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

На четвертому рівні організація системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ІС і АПВ НААН здійснюється робочою групою із забезпечення якості освітнього процесу, науково-методичною радою ІС і АПВ НААН. Відбувається підготовка пропозицій, рекомендацій, проєктів нормативних документів для директора, заступника директора з наукової

роботи та вченої ради ІС і АПВ НААН, щодо удосконалення нормативно-правової бази організації освітнього процесу та внутрішньої системи забезпечення якості освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти; надання консультативної та науково-методичної допомоги з питань якості учасникам (викладачам і здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії) освітнього процесу; організація опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) випускників аспірантури, роботодавців – з питань якості освітньо-наукової програми та підготовленості випускників; моніторинг забезпечення освітнього процесу необхідними ресурсами, інформаційним забезпеченням; організація та проведення науково-методичних заходів (семінарів, тренінгів, круглих столів, майстер-класів) з актуальних питань забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та впровадження освітніх інновацій.

На п'ятому рівні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ІС і АПВ НААН директор та заступник директора з наукової роботи, а також Вчена рада ІС і АПВ НААН забезпечують розробку політики та принципів щодо оцінювання якості освітньо-наукової програми, якості роботи наукового та науково-педагогічного складу, якості навчальних результатів здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; затвердження освітньо-наукової програми та навчального плану; визначення системи та затвердження процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні; оцінювання науково-педагогічної діяльності структурних підрозділів ІС і АПВ НААН.